

บทที่ 3

อุตสาหกรรมไก่สดแช่แข็ง

ในการวิจัยเรื่องผลกระทบของโรคไข้หวัดนกที่มีต่อปริมาณและรายได้เปรียบเชิงแข่งขันในการส่งออกไก่สดแช่แข็งของไทยไปสหภาพยุโรปจำเป็นต้องมีการศึกษาเบื้องต้นถึงสภาพของอุตสาหกรรมไก่สดแช่แข็งในประเทศไทย เพื่อให้มีความเข้าใจในสภาพทั่วไปของอุตสาหกรรมนี้มากยิ่งขึ้น โดยสิ่งที่ศึกษาในบทนี้เป็นเนื้อหาที่เกี่ยวกับอุตสาหกรรมไก่สดแช่แข็ง อันประกอบไปด้วยสถานการณ์ไก่เนื้อของโลกและประเทศไทย เนื่องมาจากไก่เนื้อเป็นปัจจัยการผลิตที่สำคัญที่สุดในอุตสาหกรรมไก่สดแช่แข็งเพราะไก่ที่นำมาเป็นวัตถุดิบในกระบวนการผลิตไก่สดแช่แข็งเป็นไก่เนื้อที่ผ่านการเชือดแล้วนำมาเข้าสู่กระบวนการเพื่อแปรรูปเป็นไก่สดแช่แข็งหรืออีกนัยหนึ่งเรียกว่า ไก่สด นั่นเอง ดังนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องศึกษาสภาพทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการผลิตเนื้อไก่ และศึกษาถึงโครงสร้างการผลิต ขั้นตอน และต้นทุนในการผลิต ตลอดจนปัญหาในอุตสาหกรรม การผลิตไก่สดแช่แข็ง รวมถึงด้านการค้าต่างประเทศ เช่น การส่งออกไก่สดแช่แข็งของประเทศไทย ประเทศคู่ค้าและคู่แข่งที่สำคัญและสถานการณ์การส่งออกไก่สดแช่แข็งในปี พ.ศ.2547

สถานการณ์ไก่เนื้อของโลก

การผลิตไก่เนื้อของโลก

การผลิตไก่เนื้อของประเทศผู้ผลิตที่สำคัญของโลกในปี พ.ศ. 2546 มีปริมาณรวม 54.25 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ.2545 ร้อยละ 0.35 ซึ่งมีปริมาณ 54.06 ล้านตัน โดยมีการผลิตเพิ่มขึ้นในประเทศสหรัฐอเมริกา จีน บราซิล เม็กซิโก อินเดียและไทย สำหรับในปี พ.ศ. 2547 การผลิตไก่เนื้อของประเทศผู้ผลิตที่สำคัญของโลก มีปริมาณรวม 55.23 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2546 ร้อยละ 1.80 ซึ่งต่างจากค่าคาดการณ์ของปี พ.ศ. 2546 อยู่ร้อยละ 1.37 โดยมีการผลิตเพิ่มในประเทศสหรัฐอเมริกา บราซิล สหภาพยุโรป เม็กซิโก อินเดีย อาร์เจนตินา ส่วนในประเทศจีนและไทยมีการผลิตลดลงเนื่องจากเกิดปัญหาการระบาดของโรคไข้หวัดนก (ดูรายละเอียดจากภาคผนวก ก) (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 ปริมาณการผลิตไม้เนื้อที่สำคัญของโลกในช่วงปี พ.ศ. 2545-2547

(หน่วย: ตัน)

ประเทศ	ปี พ.ศ.		
	2545 ^{1/}	2546 ^{2/}	2547 ^{3/}
สหรัฐฯ	14,467,000	14,696,000	15,312,000
บราซิล	7,449,000	7,645,000	8,105,000
สหภาพยุโรป	7,788,000	7,520,000	7,695,000
จีน	9,558,000	9,898,000	9,700,000
เม็กซิโก	2,157,000	2,290,000	2,400,000
อินเดีย	1,400,000	1,600,000	1,650,000
ไทย	1,275,000	1,350,000	928,000
ญี่ปุ่น	1,107,000	1,127,000	1,130,000
แคนาดา	932,000	929,000	920,000
มาเลเซีย	784,000	835,000	850,000
อื่นๆ	6,388,000	5,574,000	5,659,000
รวม	54,065,000	54,254,000	55,233,000

ที่มา: ^{1/}สมาคมผู้ผลิตไม้เพื่อการส่งออกไทย (2546: 7)^{2/}สมาคมผู้ผลิตไม้เพื่อการส่งออกไทย (2547: 10)^{3/}สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2548)**การบริโภคไม้เนื้อของโลก**

การบริโภคไม้เนื้อในรูปของผลิตภัณฑ์จากเนื้อไม้ของโลกในปี พ.ศ. 2546 มีปริมาณรวม 52.59 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2545 ร้อยละ 2.56 ซึ่งมีปริมาณ 51.27 ล้านตัน โดยประเทศที่มีการบริโภคไม้เนื้อไม้มากที่สุดได้แก่ สหรัฐอเมริกา รองลงมาได้แก่ จีน สหภาพยุโรป เม็กซิโก ญี่ปุ่น อินเดีย และรัสเซียส่วนในปี พ.ศ. 2547 การบริโภคไม้เนื้อของโลกมีปริมาณรวม 53.09 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2546 ร้อยละ 0.96 (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 ปริมาณการบริโภคไก่เนื้อของประเทศผู้บริโภคที่สำคัญของโลกในช่วงปี พ.ศ. 2545-2547

(หน่วย: ตัน)

ประเทศ	ปี พ.ศ.		
	2545 ^{1/}	2546 ^{2/}	2547 ^{3/}
สหรัฐฯ	12,269,000	12,539,000	13,305,000
บราซิล	5,872,000	5,742,000	5,850,000
สหภาพยุโรป	6,311,000	7,064,000	7,195,000
จีน	9,559,000	9,963,000	9,670,000
เม็กซิโก	2,424,000	2,626,000	2,755,000
อินเดีย	1,400,000	1,600,000	1,649,000
ไทย	790,000	873,000	518,000
ญี่ปุ่น	1,830,000	1,680,000	1,645,000
แคนาดา	915,000	939,000	980,000
มาเลเซีย	784,000	868,000	881,000
อื่นๆ	8,216,000	6,855,000	7,582,000
รวม	51,277,000	52,590,000	53,096,000

ที่มา : ^{1/} สมาคมผู้ผลิตไก่เพื่อการส่งออกไทย (2546: 12)

^{2/} สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2548: 24)

^{3/} สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2548: 24)

การส่งออกไก่เนื้อของโลก

การส่งออกของประเทศผู้ส่งออกที่สำคัญในปี พ.ศ. 2546 มีปริมาณรวม 6.07 ล้านตันเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2545 ซึ่งมีปริมาณ 5.77 ล้านตัน ร้อยละ 5.3 ประเทศที่มีการส่งออกเพิ่มขึ้นได้แก่ สหรัฐอเมริกา บราซิล และไทย ส่วนประเทศที่มีการส่งออกลดลงได้แก่ สหภาพยุโรป จีน และแคนาดา (ตารางที่ 5)

สำหรับการส่งออกเนื้อไก่ของประเทศผู้ส่งออกที่สำคัญในปี พ.ศ. 2547 มีปริมาณรวม 5.79 ล้านตัน ลดลงจากปี พ.ศ. 2546 ร้อยละ 4.50 ประเทศที่ส่งออกได้มากที่สุดได้แก่ประเทศ บราซิล

รองลงมาได้แก่ประเทศสหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป ไทย และจีน การที่บราซิลก้าวขึ้นมาแทนที่สหรัฐอเมริกา เป็นประเทศผู้ส่งออกอันดับ 1 ของโลก เนื่องจากการเกิดโรคไข้หวัดนกในประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศในเอเชีย รวมทั้งในเนเธอร์แลนด์ แคนาดา ทำให้การผลิตและการส่งออกลดลง นอกจากนี้ยังมีปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจอื่นๆ ได้แก่ อัตราแลกเปลี่ยน ราคาน้ำมัน และผลผลิตอาหารสัตว์ที่ทำให้ประเทศบราซิลเป็นประเทศผู้ผลิตเนื้อไก่เป็นอันดับ 1 ในปี พ.ศ. 2547 อย่างไรก็ตามการผลิตเนื้อไก่แปรรูปในเอเชียเติบโตขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ เนื่องจากการถูกห้ามนำเข้าไก่สดแช่แข็งจากปัญหา

ตารางที่ 5 ปริมาณการส่งออกไก่เนื้อของประเทศผู้ส่งออกที่สำคัญของโลกในช่วงปี พ.ศ. 2545-2547

(หน่วย: ตัน)

ประเทศ	ปี พ.ศ.		
	2545 ^{1/}	2546 ^{2/}	2547 ^{3/}
สหรัฐอเมริกา	2,180,000	2,232,000	1,976,000
บราซิล	1,577,000	1,903,000	2,255,000
สหภาพยุโรป	843,000	793,000	805,000
ไทย	467,000	545,000	219,000
จีน	438,000	388,000	250,000
แคนาดา	92,000	76,000	70,000
สหรัฐอเมริกาบริติช	37,000	40,000	40,000
ออสเตรเลีย	17,000	15,000	16,000
อาร์เจนตินา	18,000	39,000	75,000
อื่นๆ	81,000	40,000	92,000
รวม	5,774,000	6,071,000	5,798,000

ที่มา: ^{1/} สมาคมผู้ผลิตไก่เพื่อการส่งออกไทย (2546: 12)

^{2/} สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2548: 25)

^{3/} สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2548: 25)

โรคไข้หวัดนก และการบริโภคที่เพิ่มขึ้นปลายปี พ.ศ. 2546 และ 2547 ความต้องการเนื้อไก่ของญี่ปุ่นและสหภาพยุโรปได้ปรับเปลี่ยนจากเนื้อไก่ดิบเป็นเนื้อไก่ปรุงสุกทำให้ทั้งประเทศจีนและไทย

ได้ปรับการส่งออกจากไก่สดแช่แข็งเป็นไก่ปรุงสุกเพื่อลดการสูญเสียตลาดจากโรคไข้หวัดนก

การนำเข้าไก่เนื้อของโลก

การนำเข้าเนื้อไก่ของประเทศผู้นำเข้าที่สำคัญของโลกในปี พ.ศ. 2546 มีปริมาณรวม 4.29 ล้านตัน ลดลงจากปี พ.ศ. 2545 ที่มีปริมาณ 4.07 ล้านตัน ร้อยละ 1.86 ประเทศที่นำเข้าเพิ่มขึ้นได้แก่ สหภาพยุโรป จีน ซาอุดีอาระเบีย เม็กซิโก สาธารณรัฐอาหรับอิมิเรสต์ และแคนาดา ส่วนประเทศที่นำเข้าลดลง ได้แก่ ญี่ปุ่นและรัสเซียซึ่งมีการกำหนดโควตาการ (ตารางที่ 6)

ตารางที่ 6 ปริมาณการนำเข้าเนื้อไก่ของประเทศผู้นำเข้าที่สำคัญของโลกในช่วงปี พ.ศ. 2545-2547

(หน่วย: ตัน)

ประเทศ	ปี พ.ศ.		
	2545 ^{1/}	2546 ^{2/}	2547 ^{3/}
รัสเซีย	1,208,000	1,081,000	930,000
ญี่ปุ่น	744,000	695,000	500,000
สหภาพยุโรป	197,000	337,000	305,000
ซาอุดีอาระเบีย	380,000	430,000	435,000
จีน	600,000*	607,000*	420,000
เม็กซิโก	267,000	337,000	356,000
สหรัฐอาหรับอิมิเรสต์	136,000	168,000	180,000
เกาหลีใต้	94,000	89,000	30,000
แคนาดา	80,000	81,000	130,000
อื่นๆ	366,000	473,000	507,000
รวม	4,072,000	4,298,000	3,793,000

ที่มา: : ^{1/} สมาคมผู้ผลิตไก่เพื่อการส่งออกไทย (2546: 13)

^{2/} สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2548: 26)

^{3/} สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2548: 26)

สำหรับการนำเข้าเนื้อไก่ของประเทศผู้นำเข้าที่สำคัญในปี พ.ศ. 2547 มีปริมาณรวม 3.79 ล้านตัน ลดลงจากปี พ.ศ. 2546 ร้อยละ 11.75 เนื่องจากประเทศผู้นำเข้ารายใหญ่ได้แก่ รัสเซีย ญี่ปุ่น

สหภาพยุโรป และจีนนำเข้าลดลง

สถานการณ์ไก่เนื้อของไทย

การผลิตไก่เนื้อของโลก

ปริมาณการผลิตไก่เนื้อในประเทศไทยแต่ละปีจะมีมากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับไก่พันธุ์ที่นำเข้าจากต่างประเทศเป็นหลัก (เนื่องจากประเทศไทยยังไม่สามารถผลิตไก่พันธุ์เนื้อคุณภาพดีได้เอง และการนำเข้ามีความคุ้มค่าเพราะต้นทุนถูกกว่าการวิจัยและพัฒนาสายพันธุ์เอง เนื่องจากต้องอาศัยเงินลงทุนและประสบการณ์สูง: นัทธ์หทัย, 2548) การกำหนดเป้าหมายการผลิตหรือวางแผนการผลิตไก่เนื้อในแต่ละปีเพื่อการบริโภคภายในประเทศและเพื่อการส่งออกสามารถพิจารณาหรือกำหนดได้จากจำนวนไก่พันธุ์ที่นำเข้าจากต่างประเทศที่มีทั้งพ่อแม่พันธุ์ (Parent Stock) และปู่ย่าพันธุ์ (Grand Parent Stock) จากสถิติกรมปศุสัตว์ในปี พ.ศ. 2546 ได้มีการนำเข้าแม่พันธุ์รวมทั้งสิ้น 1.47 ล้านตัว ซึ่งเมื่อพิจารณาถึงปริมาณการนำเข้าในแต่ละเดือนปรากฏว่ามีแนวโน้มลดลงเฉลี่ยร้อยละ 4.77 ต่อปี เมื่อเปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2545 มีจำนวน 3.51 ล้านตัว ปรากฏว่าลดลง 2.04 ล้านตัว หรือลดลง 2.39 เท่า และแม่พันธุ์ไก่ที่นำเข้ามาในปี พ.ศ. 2546 จะมีผลโดยตรงต่อการผลิตไก่เนื้อในปี พ.ศ. 2547 ส่วนย่าพันธุ์ที่นำเข้ามาในปี พ.ศ. 2546 มีปริมาณรวม 555,662 ตัว เพิ่มขึ้น 152,094 ตัว ร้อยละ 37.59 เมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2545 ซึ่งมีปริมาณ 404,568 ตัว อย่างไรก็ตาม ย่าพันธุ์ที่นำเข้ามาในปี พ.ศ. 2546 นั้นจะเริ่มมีผลต่อการเพิ่มปริมาณการผลิตไก่เนื้อในช่วง 6 เดือนหลังของปี พ.ศ. 2547 เป็นต้นไป

สำหรับในปี พ.ศ. 2547 มีการนำเข้าไก่พันธุ์ทั้งสิ้น 1.16 ล้านตัว ลดลง 0.31 ล้านตัว หรือร้อยละ 21.09 เทียบกับปี พ.ศ. 2546 และแม่พันธุ์ไก่เนื้อที่นำเข้ามาในปี พ.ศ. 2547 นี้จะมีผลโดยตรงต่อการผลิตไก่เนื้อในปี พ.ศ. 2548 ส่วนย่าพันธุ์ที่นำเข้ามาในปี พ.ศ. 2547 มีการนำเข้าแม่พันธุ์รวม 126,521 ตัว ลดลง 430,141 ตัว หรือร้อยละ 77.27 เมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2546 อย่างไรก็ตามย่าพันธุ์ที่นำเข้ามาแล้วในปี พ.ศ. 2547 จะเริ่มมีผลต่อปริมาณการผลิตไก่เนื้อในช่วง 6 เดือนหลังของปี พ.ศ. 2548 เป็นต้นไป เนื่องจากมีการระบาดของโรคไข้หวัดนกทำให้มีปริมาณการนำเข้าไก่พันธุ์ทั้งระดับพ่อแม่พันธุ์และปู่ย่าพันธุ์ในปี พ.ศ. 2547 ลดลงมาก เพราะผู้บริโภครขาดความเชื่อมั่นและไม่สามารถส่งออกไก่สดแช่แข็งได้ส่งผลให้ผู้ประกอบการต้องลดปริมาณการผลิตไก่เนื้อ การนำเข้าไก่พันธุ์จึงลดลง (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2548)

อนึ่ง ในปี พ.ศ. 2547 ซึ่งมีการระบาดของโรคไข้หวัดนกอย่างรุนแรงในประเทศไทยนั้น ประเทศไทยผลิตเนื้อไก่ได้มากเป็นอันดับที่ 9 ของโลกโดยปริมาณการผลิตลดลงจากปี พ.ศ. 2546 ซึ่งมีการผลิตมากเป็นอันดับที่ 7 ของโลกจาก 1.34 ล้านตัน เหลือ 0.928 ล้านตันซึ่งคิดเป็นร้อยละ 27 ของปริมาณการผลิตทั้งประเทศ (ตารางที่ 7)

ตารางที่ 7 อุตสาหกรรมไก่เนื้อของไทย

รายการ	ปี พ.ศ.		
	2545	2546	2547
ปริมาณการผลิตไก่มีชีวิต (ล้านตัว/ปี)	907	975	700
ปริมาณการผลิตเนื้อไก่ (พันตัน)	1,257	1,351	928
ปริมาณการบริโภค (พันตัน)	746	795	636
การบริโภคต่อคนต่อปี (กิโลกรัม)	12.50	13.30	8.10
สินค้าไก่เนื้อคงเหลือ (พันตัน)	-	-	200
ปริมาณการส่งออก (พันตัน)	467	545	210
มูลค่าการส่งออก (ล้านบาท)	41,075	48,307	23,700
สัดส่วนการส่งออกต่อการผลิต (ร้อยละ)	37.15	40.34	22.63

ที่มา: สมาคมผู้ผลิตไก่เพื่อการส่งออกไทย (2548)

การบริโภคไก่เนื้อของไทย

ในปี พ.ศ. 2546 ปริมาณการบริโภคไก่เนื้อประมาณ 795,539 ตัน เพิ่มขึ้นจาก 746,743 ตัน ในปี พ.ศ.2545 ร้อยละ 6.53 เนื่องจากมีการควบคุมปริมาณการผลิตตั้งแต่เดือนมีนาคมจนถึงสิ้นปี โดยการผลิตลดลงร้อยละ 15 และขยายการส่งออกเพิ่มขึ้นในช่วงไตรมาสที่ 4 ประกอบกับราคาไก่เนื้อที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทำให้แนวโน้มการบริโภคเพิ่มขึ้นไม่มากนัก (สมาคมผู้ผลิตไก่เพื่อการส่งออกไทย, 2548: 9)

ในปี พ.ศ. 2547 ปริมาณการบริโภคไก่เนื้อประมาณ 636,060 ตันลดลงจาก 764,955 ตัน ใน

ปี พ.ศ. 2546 ร้อยละ 16.85 เนื่องจากการระบาดของโรคไข้หวัดนกรอบแรกเมื่อวันที่ 23 มกราคม พ.ศ. 2547 ที่ผ่านมา ทำให้มีการทำลายสัตว์ปีกจำนวน 60.46 ล้านตัว เป็นไก่ 10.30 ล้านตัว จากการเสนอข่าวของสื่อมวลชนอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งภาพการทำลายสัตว์ปีกโดยชุดหลุมฝังกลบและพ่นยาฆ่าเชื้อทำให้ผู้บริโภคขาดความเชื่อมั่นในการบริโภคไก่เนื้อและสัตว์ปีก ส่งผลให้รัฐบาลณรงค์การบริโภคไก่และไข่ที่ปรุงสุกปลอดภัย และผู้บริโภคกลับมาเชื่อมั่นอีกครั้งหนึ่งและเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ (ดังตารางที่ 8)

ตารางที่ 8 ปริมาณการบริโภคเนื้อไก่ต่อคนของประเทศไทยในช่วงปี พ.ศ. 2545-2547

(หน่วย: กิโลกรัม/คน)

ปี พ.ศ.	ปริมาณ
2545	12.5
2546	12.7
2547	8.0

ที่มา: สมาคมผู้ผลิตไก่เพื่อการส่งออกไทย (2548)

ระดับราคาไก่เนื้อของไทย

ราคาไก่เนื้อที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ยทั้งประเทศ ปี พ.ศ. 2547 ราคา กิโลกรัมละ 28.33 บาท สูงขึ้นจากปี พ.ศ. 2546 กิโลกรัมละ 1.41 บาท หรือร้อยละ 5.24 โดยเฉพาะในช่วงเดือนเมษายน - มิถุนายน ที่ราคาปรับตัวสูงขึ้น ภายหลังจากที่ผู้บริโภคมีความเชื่อมั่นและกลับมาบริโภคเนื้อไก่ ขณะที่ผลผลิตลดลงมากจากการทำลายไก่และตัดวงจรการผลิต รวมทั้งการควบคุมปริมาณการผลิตภายหลังที่โรคไข้หวัดนกระบาดรอบที่ 2 ในเดือนกรกฎาคม และความหวังที่จะส่งออกไก่สดแช่แข็งในไตรมาสที่ 3 หรือ 4 ก็หมดไป (สมาคมผู้ผลิตไก่เพื่อการส่งออกไทย, 2548)

การส่งออกไก่เนื้อของไทย

ปี พ.ศ. 2546 ไทยเป็นผู้ส่งออกเนื้อไก่อันดับที่ 4 ของโลกรองจากสหรัฐอเมริกา บราซิล และสหภาพยุโรป โดยส่งออกเนื้อไก่รวมทั้งสิ้น 497,399 ตัน มูลค่า 40,471 ล้านบาท ซึ่งมีคู่ค้าสำคัญ ได้แก่ ญี่ปุ่นและสหภาพยุโรป (ร้อยละ 85 ของมูลค่าส่งออกเนื้อไก่ของไทย) และในปี พ.ศ. 2547 ไทยส่งออกเนื้อไก่รวมทั้งสิ้น 200,795 ตัน มูลค่า 22,602 ล้านบาท โดยมีคู่ค้าสำคัญ ได้แก่ ญี่ปุ่น และ

สหภาพยุโรป (ร้อยละ 93 ของมูลค่าส่งออกเนื้อไก่ของไทย) เมื่อเทียบกับการส่งออกในปี พ.ศ.2546 ที่ผ่านมามีปริมาณและมูลค่าลดลงร้อยละ 60 และ 44 ตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องมาจากการระบาดของโรคไข้หวัดนกในประเทศไทย และนับตั้งแต่วันที่ 23 มกราคม พ.ศ. 2547 เป็นต้นมาที่ประเทศไทยประกาศว่ามีโรคไข้หวัดนกส่งผลกระทบต่อประเทศคู่ค้าสำคัญของประเทศไทยต่างพากันห้ามนำเข้าไก่สดแช่แข็งจากประเทศไทย ยกเว้นบางประเทศ เช่น ญี่ปุ่น สหภาพยุโรป เกาหลีใต้ เป็นต้น ที่ยังอนุญาตให้นำเข้าไก่แปรรูปปรุงสุกจากประเทศไทยได้จากโรงงานที่ได้รับการตรวจรับรองจากหน่วยงานด้านสุขอนามัยของประเทศผู้นำเข้าแล้วเท่านั้น

ในช่วงปลายปี พ.ศ. 2546 ต่อเนื่องถึงต้นปี พ.ศ. 2547 หลายประเทศแถบเอเชีย ได้แก่ ไต้หวัน เกาหลี เวียดนาม และญี่ปุ่นเกิดโรคไข้หวัดนกระบาดทำให้ประเทศคู่ค้าของไทยมีคำสั่งซื้อเนื้อไก่ไทยเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งตลาดญี่ปุ่นและสหภาพยุโรปที่เชื่อมั่นว่าไก่ไทยปลอดภัยจากเชื้อโรค เนื่องจากระบบการเลี้ยงไก่ของไทยได้มาตรฐาน แต่ภายหลังที่ไทยได้ประกาศเป็นพื้นที่ระบาดของไข้หวัดนกรอบแรกเมื่อวันที่ 23 มกราคม พ.ศ. 2547 ได้ส่งผลกระทบต่อเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่ประมาณ 40,000 ราย และทำให้ไทยไม่สามารถส่งออกไก่สดแช่แข็งได้จนกระทั่งมีการระบาดของโรคไข้หวัดนกในรอบที่ 2 ในเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2547 ทำให้มีการคาดการณ์ว่าการส่งออกไก่สดแช่แข็งของไทยจะต้องเลื่อนออกไปอย่างไม่มีกำหนดแน่นอนอีกครั้งแม้ว่าการระบาดในครั้งนี้เป็นเพียงจุดเล็กๆ ไม่มีความรุนแรงเหมือนครั้งแรกก็ตาม โดยเฉพาะสหภาพยุโรปประกาศห้ามนำเข้าไก่สดแช่แข็งจากไทยจนถึงเดือนกันยายน พ.ศ. 2548 ทำให้ในปี พ.ศ. 2548 ประเทศไทยไม่สามารถส่งออกไก่สดแช่แข็งออกไปสหภาพยุโรปได้เนื่องจากมีการระบาดอีกครั้งในเดือน ตุลาคม พ.ศ. 2548

อุตสาหกรรมการผลิตไก่เนื้อเพื่อการส่งออกของไทย

การผลิตไก่เนื้อเพื่อการส่งออกของไทย

ประเทศไทยเป็นประเทศผู้ผลิตไก่เนื้อที่สำคัญของโลก รองจากประเทศสหรัฐอเมริกา บราซิล จีน เม็กซิโก ซึ่งลูกไก่เนื้อที่ผลิตได้ทั้งหมดเป็นสายพันธุ์นำเข้าจากต่างประเทศ โดยมีการนำเข้าไก่ปุ๋ย-ย่าพันธุ์ และพ่อ-แม่พันธุ์จากต่างประเทศ แต่ปัจจุบัน ผู้ผลิตไทยสามารถเพาะไก่พ่อ-แม่พันธุ์ได้เอง แต่ยังคงต้องมีการนำเข้าไก่ปุ๋ย-ย่าพันธุ์ ประเทศที่เป็นแหล่งผลิตปุ๋ย-ย่าพันธุ์และพ่อ-แม่พันธุ์ที่ใหญ่ที่สุดในโลก ได้แก่ สหรัฐอเมริกา รองลงมา คือ สหราชอาณาจักร ฝรั่งเศส และเนเธอร์แลนด์

การผลิตและการส่งออกของอุตสาหกรรมไก่เนื้อของไทยมีศักยภาพและมีการขยายกำลังการผลิตไก่เนื้ออย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด ปี 2546 ไทยมีกำลังการผลิตประมาณ 1.38 ล้านตัน แบ่งเป็นสัดส่วนการบริโภคในประเทศร้อยละ 64 และการส่งออกร้อยละ 36 สำหรับปี พ.ศ. 2547 โครงสร้างตลาดไก่เนื้อของไทยแบ่งเป็น ตลาดภายในประเทศร้อยละ 76 และตลาดส่งออกร้อยละ 24 ซึ่งมีจำนวนเกษตรกรผู้เลี้ยงทั้งหมด 35,884 ราย โดยเป็นฟาร์มที่มีขนาดตั้งแต่ 500 ตัวขึ้นไป 14,33 ฟาร์มมีโรงงานชำแหละไก่ 2,538 โรง และโรงงานแปรรูปไก่ 66 โรง โดยเป็นโรงงานมาตรฐานส่งออก 25 และ 56 โรงตามลำดับปี พ.ศ. 2547 ผลิตภัณฑ์ที่ส่งออกแบ่งออกเป็นไก่สดแช่แข็งร้อยละ 13 และไก่แปรรูปร้อยละ 87 แหล่งผลิตส่วนใหญ่กระจายอยู่ทั่วภูมิภาคของไทย แต่มีการผลิตมากที่สุด ใน ภาคกลาง เนื่องจากใกล้โรงงานชำแหละและโรงงานแปรรูป (สำนักบริการส่งออก กรมส่งเสริมการส่งออก, 2547 และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2548)

โครงสร้างอุตสาหกรรมไก่เนื้อเพื่อการส่งออกของไทย

ข้อมูลจากสำนักบริการส่งออก กรมส่งเสริมการส่งออก ระบุว่าในปี พ.ศ. 2546 มีผู้ผลิตในอุตสาหกรรมไก่เนื้อเพื่อการส่งออกรวม 20,226 ราย (รวมเกษตรกร) แบ่งออกเป็น ผู้ผลิตขนาดเล็ก (คนงานน้อยกว่า 50 คน) 20,000 ราย ผู้ผลิตขนาดกลาง (คนงาน 50-200 คน) 200 ราย ผู้ผลิตขนาดใหญ่ (คนงานมากกว่า 200 คน) 26 ราย ผู้ส่งออก 20 ราย จำนวนแรงงาน 600,000 คน โดยโครงสร้างการใช้ปัจจัยการผลิตแบ่งเป็นปัจจัยการผลิตในประเทศ ร้อยละ 87.16 และปัจจัยการผลิตนอกประเทศ ร้อยละ 4.59

การผลิตไก่เนื้อเพื่อการส่งออกของไทย

การเลี้ยงไก่เนื้อในประเทศไทยมีการพัฒนาจากการเลี้ยงแบบพื้นบ้าน ซึ่งเป็นการเลี้ยงในโรงเรือนที่มีอุปกรณ์ทันสมัย ใช้เวลาในการเลี้ยงสั้น และในที่สุดก็พัฒนามาเป็นการเลี้ยงแบบธุรกิจการค้าที่มีการประกอบการครบวงจร หรือตัดตอนประกอบการเป็นบางส่วน (แสดงในภาพที่ 5) โดยแหล่งเลี้ยงไก่ที่สำคัญอยู่ที่จังหวัดนครปฐม ฉะเชิงเทรา ชลบุรี อ่างทอง อยุธยา นครนายก ปราจีนบุรี ปทุมธานี เป็นต้น สำหรับโรงงานชำแหละและชำแหละส่วนใหญ่จะตั้งอยู่ชานเมืองกรุงเทพฯ

ต้นทุนการผลิตไก่เนื้อเพื่อการส่งออกของไทย

ต้นทุนการผลิตไก่เนื้อ คือ ค่าใช้จ่ายทั้งหมดทั้งที่จ่ายเป็นเงินสดและค่าใช้จ่ายประเมินที่ใช้

